

ризики та виклики, пов'язані з цим процесом, такі як політична нестабільність, корупція та недосконала законодавчо-правова база.

Література

1. Ковальчук О. Я., Стрельбицька Н. Є., Слободян А. Ю. Прямі іноземні інвестиції та їх вплив на економічний розвиток. *Молодий вчений*. 2017. № 5 (45). URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=molv_2017_5_134
2. Михайленко О.Г., Красникова Н.А. Вплив іноземних інвестицій на розвиток економіки України в умовах глобалізації. *Ефективна економіка*. 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2020/56.pdf
3. Підтримка інвестицій у промисловість України в умовах війни та повоєнного відновлення. Національний інститут стратегічних досліджень. 2023. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/pidtrymka-investytsiy-u-promyslovist-ukrayiny-v-umovakh-viyny-ta>
4. Шацька З.Я., Когут А.В. Інвестиційна діяльність підприємства в сучасних умовах. Збірник тез доповідей XVIII Всеукраїнської наукової конференції молодих учених та студентів «Наукові розробки молоді на сучасному етапі». Секція «Економіка підприємства». 2019. С.41-42. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/14119/1/NRMSE2019_V3_P041-042.pdf

УДК 330:322

Ряска М.В., Рубльов Я.К., здобувачі освіти
Шацька З. Я., науковий керівник, к.е.н., доц.
Київський національний університет
технологій та дизайну

ІНВЕСТИВАННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Агропромисловий сектор України займає друге місце в структурі національної економіки після промисловості, в який входить сільське господарство і тісно пов'язані з сільськогосподарським виробництвом галузі промисловості. До війни в Україні, що розпочалася 24 лютого 2022 року, агропромисловий сектор був одним з провідних секторів економіки країни [6;8]. Якщо 20 років тому Україна забезпечувала продовольством близько 40 млн людей у світі, то на сьогоднішній день внесок України в світову торгівлю еквівалентний харчуванню близько 400 млн людей, не рахуючи населення України [2].

У 2022 році агропромисловий сектор України став одним з секторів економіки країни, що зазнав найбільших втрат внаслідок війни, які становлять за даними опитання, проведеного SE Institute спільно з Міністерством аграрної політики та продовольства, в 4,29 млрд. доларів США [7]. Напрями та обсяги пошкоджень, які зазнав агропромисловий сектор України внаслідок війни представлено на рис. 1. Підраховані на кінець січня 2023 року збитки для агропромислового комплексу України становлять приголомшливу суму в 41,1 млрд. доларів. Втім, після екокатастрофи, яка викликана руйнуванням Каховської ГЕС 6 червня, експерти прогнозують можливе збільшення цього показника ще на 60-70 відсотків [3]. На повний підрахунок прямих й опосередкованих збитків довіллю та агропромислового сектору, завданих російською агресією, знадобиться 20-30 років [4].

Джерело: складено авторами за [7].

Рис. 1 Напрями та обсяги пошкоджень, які зазнав агропромисловий сектор України внаслідок війни у 2022 році

Після завершення війни агропромисловий сектор України потребуватиме швидкого відновлення сільськогосподарського виробництва задля забезпечення національної та світової продовольчої безпеки, що потребуватиме залучення великих обсягів фінансових ресурсів. У липні 2022 р. урядом створено Національну раду з відновлення України від наслідків війни, яка розробила Проект плану відновлення України до 2032 року. В цьому плані для відновлення агропромислового сектору передбачено окремий розділ «Нова аграрна політика». Стратегічними цілями для відновлення агропромислового сектору на найближчі 10 років визначено економічну трансформацію агропромислового комплексу і розвиток аграрної інфраструктури. Передбачено конкретні заходи для сталого відновлення сільського господарства, а саме:

- сприяння переходу агропродовольчого сектору до «зеленого» зростання;
- розвиток переробних потужностей, стимулювання та розвиток переробки;
- повернення та відновлення сільськогосподарських земель;
- розвиток кооперації та органічного виробництва;
- створення стратегії та плану дій для розвитку сільських територій [1].

Для досягнення цих цілей до 2032 року економіка України потребує фінансування у обсязі 750 млрд. доларів США (без урахування фінансування безпеки та військових витрат). На 2023-2025 р.р. – 350 млрд. доларів США, а на 2026-2032 р.р. – 400 млрд. доларів США. За даними Світового банку, для потреб відновлення сільськогосподарського сектору, його перетворення на рушійну силу для економічного відновлення в цілому та на джерело гідного доходу для агровиробників, і з метою забезпечення населення України продовольством, найбільш нагальними інвестиціями мають стати інвестиції у відбудову пошкоджених об'єктів, допомога із відновленням сільськогосподарського сектору через реагування на проблему ліквідності (особливо у випадку менших за розміром підприємств), інвестиції у забезпечення стійкості до кліматичних змін, в інтегровані системи продовольства-енергетики (IFES), а також посилення профільних державних установ задля забезпечення ефективної підтримки відновлення та відбудови аграрного сектору.

На пріоритетні середньо- та більш довгострокові потреби відновлення агропромислового сектору України з 2024 до 2033 року, за оцінками Світового банку, потрібно 29,1 мільярда доларів США [5].

Література

1. Аналіз Проекту Плану післявоєнного відновлення України та рекомендації Екодії. URL: <https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2022/07/plan-pislyvoen-vidnov-luhano-rekomend-ekodii.pdf>
2. За 2021 рік Україна збільшила зовнішньоторговельний обіг с/г продукції та продовольчих товарів. Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua/news/za-2021-rik-ukrayina-zbilshila-zovnishnotorgovelnij-obig-sg-produkciyi-ta-prodovolchih-tovariv-roman-leshchenko>
3. Прискорити процес відновлення АПК дозволить оновлення техніки. Superagronom.com. 2023. URL: <https://superagronom.com/news/17425-priskoriti-protses-vidnovlennya-apk-dozvolit-onovlennya-tehniki>
4. У Мінприроди спрогнозували, скільки років потрібно для повної оцінки екологічних збитків від війни. Діло. 2024. URL: <https://delo.ua/politics/u-minprirodi-sprognozuvali-skilki-rokiv-potribno-dlya-povnoyi-ocinki-ekologichnix-zbitkiv-vid-viini-425564/>

5. Україна: швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення. *Світовий банк*. 2023. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099062823034041908/pdf/P18017401fe8430010af21016afb4ebc8c4.pdf>
6. Шацька З. Я. Розвиток підприємницьких структур агропромислової сфери в умовах військового екоциду. *Ефективна економіка*. 2023. №7. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/1872/1889>
7. Які збитки війна завдала сільському господарству в Україні – дослідження. *Аналітичний портал «Слово і діло»*. Червень 2022. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/06/15/novyna/ekonomika/yaki-zbytky-vijna-zavdala-silskomu-hospodarstvu-ukrayini-doslidzhennya>
8. Shatskaya Z. Ways of restoring entrepreneurial structures of key spheres of economy in the post-war period. *The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects*: Scientific monograph. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2022. 1436 p. P. 387-396.

УДК 657

Бражна Л.В., к.е.н.
Бобошко С.О., ст. викладач
Київський кооперативний інститут бізнесу і права

НОВАЦІЇ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ

У сучасних надскладних воєнно-політичних та фінансово-економічних умовах Україна шукає свій власний шлях у сфері фіскальної політики. Якщо на першому етапі війни бізнес потребував підтримки з боку держави у вигляді податкових преференцій і пільг, то нинішня ситуація, коли українські виробники, громадяни держави певною мірою адаптувалися до поточних умов, потребує більш жорсткого підходу у фіскальній політиці, для чого є об'єктивні підстави.

Як не дивно в умовах війни, коли мова йде про існування держави і, за логікою самозбереження, фінансові ресурси мають бути спрямовані виключно на оборону, національна статистика демонструє неоднозначні тенденції, що відбуваються на ринку. Зокрема продажі авто в Україні зросли на 50% у першому півріччі 2023-го, автомобілів було реалізовано майже на \$1 млрд (зростання на 85%), при тому, що середня ціна нових авто в Україні у першій половині 2023 р. – біля €33 000 [2]. З січня до серпня 2023 року українці придбали майже 2,8 тис. нових легкових автомобілів бренду BMW, що є рекордним показником для українського авто ринку [1].

Отже, навіть ці дані свідчать про те, що фінансовий потенціал українського бізнесу та пересічних українців дозволяє розглянути варіанти, як мінімум, вдосконалення ліберальної податкової моделі з урахуванням